

O izložbi “Mises en scène”

Lana Stojićević (1989., Šibenik) koristi razne medije, poput kostima i arhitektonskih maketa koje izrađuje za potrebe insceniranih fotografskih serija. Neke od tema koje radovima istražuje su divlja gradnja, ekološko zagađenje, arhitektonska i industrijska baština. Izlagala je na brojnim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu poput *Are you sure you want to leave?* (art quarter budapest, Budimpešta, 2022.), *Ostrale bijenala* (Robotron Kantine, Dresden, 2021.), *New East Photo Prize* (Calvert 22 Foundation, London, 2016., 2018.) i *OFF-bijenala* (Teleport Galéria, Chimera-Project, Budimpešta, 2017.). Za svoj umjetnički rad primila je više nagrada, poput Nagrade Radoslav Putar (Institut za suvremenu umjetnost, Zagreb, 2021.), treće Nagrade Ivan Kožarić (MSU, Zagreb, 2021.), nagrade Metro Imaging na izložbi *New East Photo Prize* (Calvert 22 Foundation, London, 2016.) i godišnje nagrade za mlade umjetnike (Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Zagreb, 2015.). Radi kao docentica na Odsjeku za likovnu kulturu i likovnu umjetnost Umjetničke akademije u Splitu. Živi i radi u Splitu.

BETONICUS

2020.

Rad je nastao kao rezultat istraživanja skladišta scenografije, rekvizita i kostima Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu. Inspirirana činjenicom da neohistoricistički elementi divlje gradnje, koji nisu izrađeni niti u autentičnom vremenu, niti u izvornom materijalu i dizajnu, glume svoje povijesne izvornike, osmišljam elemente imaginarne predstave. Glavni lik te tragedije je Betonius, betonski stup apartmanskog zdanja koji u stihovima sanjari da je mramorni antički stup koji je na splitski antički trg Peristil postavio sam Dioklecijan. Drugi lik imaginarne predstave je Plasticus, PVC vrata, koji predstavlja *suptilnu* devastaciju povijesnih gradskih jezgri. Maketa scenografije predstave Betonius, koja jasno postavlja likove u apartmanski kontekst, prikazuje scenografsku dogradnju Peristila koji je zamišljen kao lokacija praizvedbe ove neoantičke tragedije. Fotografije prikazuju proces predstave od osmišljavanja scenografije i kostimografije do uskladištenja tih elemenata.

FASADA

2018.

Godine 1931. povodom tradicionalne kostimirane zabave, arhitekti čiji su Art Deco neboderi definirali izgled Manhattan-a, kostimirali su se u svoje slavne zgrade. U jeku Velike depresije optimistično su slavili budućnost i sadašnjost arhitekture. Dizajn Art Deco nebodera koji se sužavaju prema vrhu, a koji je nazvan *torta* stilom, direktna je

posljedica zakona o zoniranju koji je trebao omogućiti da, uslijed preizgradnje, zrak i svjetlo lakše dopru do ulice. Taj zakon je definirao izgled njujorških nebodera, dok je nedostatak regulacije utjecao na neplansku preizgradnju Dalmacije.

Zato se, kao i kostimirani arhitekti, referiram na sadašnjost i budućnost lokalne arhitekture, i to vernakularne, a ne stručne. Kao *homage* tom događaju, izrađujem kostim po uzoru na naglašeno dekorativan stil u kojem se najčešće (ilegalno) gradi u Dalmaciji. Uživljena u ulogu fasade, vanjskog omotača kuće na kojem privatni ukusi izlaze u javni prostor i sudjeluju u njegovom oblikovanju, ponekad osvajam netaknutu prirodu, a ponekad se uklapam u već izgrađeni krajolik. Ako su Art Deco neboderi oblikom nalikovali na torte, za ovakve kuće nerijetko ćemo reći da izgledaju kao torte zbog dekorativnosti, pastelnih boja i estetike slatkoće.

PROJEKT VILLA ROZA

2016.

Pseudostručni projektni dio rada ukazuje na nedostatak stručnosti lokalne amaterske i ilegalne gradnje koja je problematičnim procesom naknadne legalizacije bespravno sagrađenih objekata postala trajna prostorna činjenica. Hipersentimentalno uređenje privatnih turističkih objekata unosi disfunkcionalnost u stereotipnu predodžbu kuće kao patrijarhalnog statusnog simbola. Serijom fotografija prikazano ceremonijalno rezanje svadbene torte, koju sa stihijском gradnjom povezuje estetika pretjerane slatkoće, sentimentalnost i megalomanski pristup, završava ostacima nezasitnosti i proždrljivosti, tj. ruševinom ilegalne gradnje.

Textovi: Lana Stojićević